

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 11/02/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 338: Phước lớn nhất chính là giúp chúng sanh giác ngộ

Trong ba việc Tài thí (bố thí tiền tài), Pháp thí (bố thí pháp, bố thí năng lực) và Vô úy thí (bố thí sự an lành, sự không sợ cho chúng sanh), chư Phật Bồ Tát đến thế gian này, các Ngài đều xem trọng việc bố thí pháp vì có Phật pháp, có giáo huấn chúng sanh thì chúng sanh mới có cơ hội giác ngộ. Tài thí và vô úy thí chỉ là hỗ trợ.

Trong Sáu Phép Tu của Bồ Tát đạo, bố thí đứng đầu. Tuy nhiên, dù bố thí nhiều tiền của cũng không đủ giúp chúng sanh giác ngộ. Kinh Phật dạy: “Cho dù cúng dường hằng sa Thánh, không bằng kiên dũng cầu chánh giác”, không bằng nói vài câu kệ cho chúng sanh. Cầu chánh giác là thành Phật để năng lực độ sanh vượt trội. Chỉ có pháp thí mới giúp chúng sanh giác ngộ.

Vì vậy, tài thí và vô úy thí chỉ là hỗ trợ, pháp thí mới quan trọng. Pháp thí là thúc đẩy giáo dục Phật Đà và giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền, ai cũng có thể làm được. Hòa Thượng khuyên chỉ cần chuyên sâu một bộ Kinh, trong 3–5 năm có thể giảng được. Tôi từng nói với các chú rằng chỉ cần nghe thầy Thái giảng “Con đường dẫn đến nhân sinh hạnh phúc”, chép lại nhiều lần thì có thể trùng tuyên 20 phút là khá, 40 phút là rất tốt. Ban đầu chưa hay nhưng nắm được đại ý, dần dần sẽ tiến bộ rất nhiều.

Mỗi chúng ta đều có năng lực làm công tác giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền và giáo dục giáo lý Phật Đà. Đã có nhiều người làm theo cách này và đã thành công, hiện nay họ cũng đã làm Thầy. Tuy nhiên, vì còn ngạo nghễ nên đã phạm sai lầm.

Mọi việc làm lợi ích chúng sanh đều là bổn phận và trách nhiệm; chúng ta phải gánh vác sứ mạng truyền thừa mà Phật Bồ Tát đã thực hiện. Người càng học càng khiêm tốn, càng kính nhường là học đúng; nếu càng học càng ngạo nghễ thì

đã sai. Đây là tập khí thâm căn cố đế của mỗi chúng sanh. Nếu không khéo, chúng ta rất dễ rơi vào công cao ngã mạn và danh lợi.

Chúng ta cần phát dương quang đại Phật pháp và chuẩn mực Thánh Hiền để mọi người đều có thể tiếp nhận. Từ nền tảng chuẩn mực Thánh Hiền, nếu ai muốn tìm cầu giải thoát thì sẽ bước vào học Phật. Nếu không có nền tảng này mà vội vàng học Phật để cầu giải thoát thì là quá hấp tấp. Không từ nơi tiểu thừa mà bước thẳng vào Đại thừa là chúng ta không có nền tảng căn bản. Tiểu thừa là nền tảng căn bản của Hiếu Thân Tôn Sư, của Từ Tâm Bất Sát, của Thập Thiện Nghiệp Đạo.

Khi tôi phiên dịch đĩa của Hòa Thượng, Ngài nhiều lần nhắc đến chuẩn mực Thánh Hiền nhưng tôi không để ý, chỉ mong tìm những bài giảng nói nhiều về Tịnh Độ, chú trọng làm sao tu tập Tịnh Độ đạt kết quả cao nhất. Sau khi nghe Hòa Thượng nhắc đi nhắc lại nhiều lần, tôi mới chú ý. Thực tế cho thấy, nhờ học tập chuẩn mực Thánh Hiền mà nhiều người dễ dàng đến với Phật pháp; trong lớp học của chúng ta, hơn một nửa là như vậy.

Việc chúng ta tích cực thúc đẩy giáo dục Phật Đà, thúc đẩy giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền chính là bố thí pháp. Hòa Thượng nói: ***“Từ xưa đến nay, Tổ sư Đại đức dạy chúng ta tu phước lớn. Trong xã hội hiện đại này, phước lớn nhất chính là giúp chúng sanh giác ngộ.”*** Nếu con người không giác ngộ mà còn mê làm thì cả đời chỉ tạo nghiệp. Nếu họ dẫn dắt một gia đình hay một đoàn thể thì gia đình, đoàn thể ấy cũng theo đó mà tạo nghiệp. Bố thí pháp chính là giúp chúng sanh nhận ra điều hay lẽ phải, nhận ra những chuẩn mực cần làm. Trước đây, chúng ta không biết điều nào nên làm, điều nào không nên làm nên đã bỏ qua nhiều việc tốt và tùy tiện làm nhiều việc xấu.

Chúng ta biết rõ rằng làm điều xấu là tạo nghiệp; nhân xấu gặp quả xấu, đã làm xấu thì không thể tránh quả xấu. Vì vậy, trong cuộc sống đầy chướng ngại và khổ đau này, việc giúp chúng sanh giác ngộ vô cùng quan trọng. Việc ăn chay, với nhiều người thì rất dễ; họ thấy người khác ăn chay liền làm theo vì có thiện căn. Ngược lại, có người cố gắng rèn luyện nhiều tháng, nhiều năm vẫn chưa được. Khi tôi nghe Hòa Thượng nói: ***“Vì thương chúng sanh nên không nỡ ăn thịt chúng sanh.”*** thì từ đó tôi ăn chay. Khi tôi nói điều này với gia đình, ai cũng ngạc nhiên vì trước đây tôi là người thường tổ chức ăn nhậu.

Khi biết điều gì tốt, chúng ta phải tận tâm tận lực thực hiện, không làm qua loa. Mọi tập khí xấu ác phải được đối trị, không để khởi lên. Nếu không có cơ duyên thù thắng thì làm sao giác ngộ, vì vậy việc giúp chúng sanh giác ngộ vô cùng quan trọng. Ngay chính việc làm của chúng ta cũng là đang giúp chúng sanh giác ngộ. Họ thấy chúng ta thường xuyên bố thí, tặng quà mà vẫn vui vẻ thì sẽ làm theo. Khi đã thử và tự mình cảm nhận, họ sẽ bắt đầu từ việc nhỏ rồi dần dần làm mạnh mẽ, tích cực hơn. Hôm nay tôi lại đi Sài Gòn để tiếp tục tặng quà. Cũng vậy, khi đãi mọi người ăn, không nên để họ cảm thấy thiếu thốn. Đó là tâm không tốt.

Mọi việc làm của chúng ta phải trở thành tấm gương giúp người khác giác ngộ, không chỉ nói suông hay giảng giải mà không thực hành. Thân giáo vô cùng quan trọng. Nói thật, làm thật và khi làm phải cố gắng đạt mức tốt nhất, không làm cho có hình thức. Chúng ta cần hồi quang phản chiếu, xem xét lại mọi hành động của mình. Nói thật, làm thật bền bỉ là cách tốt nhất khiến người khác cảm động và ngưỡng mộ, từ đó tìm đến học hỏi. Nếu chỉ nói nhiều mà người nghe tiếp nhận như “*nước đổ lá khoai*”, không có chút phản tỉnh soi chiếu thì chúng sanh khó thể giác ngộ.

Hòa Thượng nói: ***“Phật nói thế gian này là đời ác năm trước. Thời đại này trước ác đến mức không thể nghĩ ra. Cho nên, khi cái ác đạt đến cùng tột, chúng sanh mê hoặc điên đảo vì tự tư tự lợi tạo ra vô lượng vô biên tội nghiệp. Vì tạo vô biên tội nghiệp nên chiêu cảm đến rất nhiều thiên tai nhận họa.”***

Thân này là trước, kiếp sống này là trước; những người xung quanh đầy dẫy tham, sân, si, đó chẳng phải là trước sao? Trước đây, cách 20–30 năm, không thể có chuyện người ở nơi khác lấy tiền trong tài khoản của chúng ta, cũng không có hiện tượng bắt cóc qua mạng như gần đây. Người xưa dù ở rất xa nhau, khi đã hẹn thì đúng ngày, đúng giờ đều đến gặp; còn ngày nay, có người lợi dụng danh nghĩa bạn bè để bán bạn cho kẻ xấu kiếm tiền. Đó chính là sự trước ác đến cùng cực, đạt đến mức “cùng hung cực ác”.

Trong thời đại 4.0, đáng lẽ con người phải hạnh phúc an vui vậy mà, trên thế giới vẫn còn có người chết vì chiến tranh. Trong xã hội hiện đại với các thiết bị hiện đại, thế mà, con người vẫn phải chết vì nạn nước. Cho nên, Hòa Thượng nói: ***“Muốn chân thật tạo được đại thiện, tích đại công, tích đại đức thì người đó là***

Phật Bồ Tát. Phật Bồ Tát hành ba loại bố thí và các Ngài lấy bố thí pháp là chủ đạo, còn các loại bố thí khác chỉ là trợ duyên.” Phật Bồ tát chủ yếu hành bố thí pháp, giúp chúng sanh giác ngộ, vậy chúng ta cố gắng học theo Phật Bồ Tát, dùng pháp bố thí để giúp đỡ chúng sanh, hay chính là thúc đẩy giáo dục Phật Đà, giáo dục Thánh Hiền.

Ngài tiếp lời: ***“Hiểu đạo lý này rồi muốn tu đại phước, tích đại đức, đại công thì nhất định phải y giáo phụng hành. Y giáo phụng hành chính là trì giới, là được định, là khai huệ. Y giáo phụng hành thì trước tiên chúng ta phải là người giác ngộ. Chúng ta giác ngộ rồi mới đem sự giác ngộ của mình giác ngộ người khác. Chúng ta chưa giác ngộ thì làm sao có thể giác ngộ người khác?***

“Đạo lý này không thể không hiểu, không thể không biết. Người tu hành trong nhà Phật không thể không y giáo phụng hành. Miệng nói lời thiện mà tâm không thiện, nói ra cả tràng đạo lý nhưng tâm không tương ưng; tuy ngày ngày tụng Kinh, niệm Phật, lễ Phật mà trong tâm mười điều ác vẫn chưa đoạn. Tu hành như vậy thì được lợi ích gì? Khi đó, nghiệp chướng không những không tiêu trừ mà còn ngày càng tăng thêm.

“Chúng ta hãy tự suy nghĩ xem, có phải tâm tự tư tự lợi, danh vọng lợi dưỡng, tham sân si mạn ngày càng tăng trưởng? Nếu những thứ ấy ngày một lớn thêm thì đó là giả học Phật. Ngay chính mình còn không tự độ được thì làm sao độ người? Không có đạo lý ấy, vì vậy phải thật sự thực hành.

“Tu học trong thời hiện đại có rất nhiều chướng ngại, không dễ đạt được thành tựu. Nhiều năm qua, chúng ta quan sát kỹ thì thấy người tu hành hiện nay, dù tại gia hay xuất gia, người tiến bộ thì ít, người thoái lui thì nhiều. Thoái lui đến mức nào? Thoái lui đến mức rơi vào Địa Ngục; không chỉ rơi vào Ngạ Quỷ hay Súc Sanh mà là đọa vào Địa Ngục. Đây là một việc rất đáng sợ!”.

Việc làm đúng theo lời dạy đã là một bài pháp giúp chúng sanh giác ngộ. Chúng ta thật sự thực hành sẽ khiến người khác giác ngộ và làm theo. Các trường của chúng ta ở Quảng Nam và Huế tích cực nấu bánh chưng; ban đầu phụ huynh tưởng nấu để bán tăng thu nhập, nhưng họ ngạc nhiên khi chúng ta đem tặng hết

cho phụ huynh và hàng xóm. Nghe lời và thật làm chính là một bài pháp sống động, không phải những lời nói khô khan.

Không thể ngày ngày khuyên người khác bỏ thí mà bản thân lại cố gom vào càng nhiều càng tốt, dù ngoài đời thường vẫn có chuyện như vậy. Nhiều năm qua, chúng ta chỉ biết cho đi; tôi còn nói với bác hàng xóm rằng khi nào cần ăn rau thì bác cứ sang lấy, có nhiều loại, không phải đi mua. Kể cả đi vắng, bác cứ đẩy cửa sang lấy. Ban đầu, chúng ta làm người ta sẽ không tin nhưng chúng ta làm như vậy trong nhiều ngày, nhiều tháng, nhiều năm, họ sẽ cảm động.

Chúng ta chưa tự độ được mình thì không thể độ người. Chính mình không thật làm thì sẽ không có kết quả. Thế gian có nhiều người chỉ nói để người khác làm, còn bản thân thì không làm. Nếu ngày ngày chìm trong tự tư tự lợi, danh vọng lợi dưỡng, tham sân si mạn thì chúng ta sẽ thoái đọa vào Địa Ngục, không chỉ ở Ngạ Quỷ hay Súc Sanh. Đây là điều đáng sợ.

Hòa Thượng nói: ***“Tại sao người tu hành lại rơi xuống đến mức này? Tu hành nơi nhà Phật, không luận ở pháp nào, Đại thừa, Tiểu thừa, Tông môn, Giáo hạ, phải khởi tu thế nào, lấy pháp gì làm nền tảng? Trong Tịnh Nghiệp Tam Phước, Phước đầu tiên Phật dạy là Hiếu dưỡng Phụ mẫu, Phụng Sự Sư Trưởng, Từ tâm bất sát, Tu 10 thiện nghiệp. Những căn bản này mà bạn không làm được thì những khởi tâm động niệm, đối nhân xử thế tiếp vật chắc chắn sẽ là tự tư tự lợi, là danh vọng lợi dưỡng. Học Phật như vậy mới là đáng lo!”***

Học Phật mà không làm được nền tảng: “Hiếu dưỡng Phụ mẫu, Phụng Sự Sư Trưởng, Từ tâm bất sát, Tu 10 thiện nghiệp” thì còn làm được điều gì? Chỉ cần lấy bài học hôm nay áp dụng suốt đời cũng đã trọn vẹn. Theo Hòa Thượng, người có phước lớn nhất là người giúp chúng sanh giác ngộ. Muốn giúp chúng sanh thì chính mình phải nghe lời dạy và làm theo, nêu gương tốt để chúng sanh thấy mà bắt chước.

Sau thời gian học tập lâu dài, họ sẽ nhận ra không thể an ổn mãi trong cuộc sống an vui hiện tại mà cần hướng đến cảnh giới giải thoát; từ đó tìm đến pháp môn tu hành để nâng cao cảnh giới, cầu sự giải thoát. Chỉ riêng bài học hôm nay cũng đủ trọn vẹn để chúng ta hành trì ngay trong đời sống và nêu gương. Hằng ngày y giáo phụng hành, trước hết phải nỗ lực học tập; khi đã giác ngộ, đem sự

giác ngộ của mình giúp người khác giác ngộ. Đó chính là tích cực thúc đẩy giáo dục Phật Đà và giáo dục Thánh Hiền./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!